

BELKIS İLE SÜLEYMAN

ALİ HAYDAR HAKSAL

HECE YAYINLARI

BELKIS

I.

E vden ilk kez ayrılırken anneannesi Belkıs'a hüznle son kez baktı. Kolunun yeniyle gözyaşını sildi. Belkıs görmesin diye biraz da yana kaykıldı, bir kaya gibi önünde duran kızının gölgesine sığınır gibi geri çekildi, dudakları titredi. O da torununu uğurlamaya gelmişti. Herkeste bir hüzn vardı, belli etmemek için gözlerini kaçırdılar birbirlerinden. Belkıs'ın evden uzun bir yola ilk çıkışıydı bu. Büyük bir kente doğru yol almaya hazırlanırken o kentte ne olacağı, yalnız başına orada ne yapacağı düşüncesi hemen hepsinin kaygılı bakışlarına yansdı. Anneannenin kirpikleri birbirine sıkıca kenetlenir gibiydi. Gözlerini sıkı, yaşlar süzöldü. Belkıs'a belli etmemek ve görünmemek için güçlölkle kendini tutuyordu bir yandan da. Dirayetli ve olgun olmasına karşın torununun gidişini onu etkilemişti. Annesinin her zamanki soğukluğu, durgunluğu burada da belliydi. Kızı evinden çıkıyor, uzaklara gidiyor gibi bir duygusu yoktu. Ablaları, ağabeyi onu uğurlarken daha sakin olsalar da bir bakıma hem seviniyorlar hem de içten içe kıskanıyorlardı. Seviniyorlardı, çünkü aileden bir kızın okumak için evden ilk çıkışıydı. Bu ilk ayrılıktaki kaygılı bakışların altında eziliyor gibi olsa da yepyeni bir hayata geçiş yapıyordu. Kimseyle göz göze gelmek, pişmanlık duygusuna yenik düşmek istemiyordu kendisi de. Kararını vermiş ve artık bir yola düşmüştü. Dilediklerini yaşıyordu. O da gerilimini gözlerini kaçırarak bastırıyordu. Bu durum ellerinin davranışlarına yansıyordu ister istemez. Kimi zaman parmaklarını birbirine

geçiriyor, sıkıyor, geriliyordu, hatta titriyordu.

Evden çıkarken çantalardan birini omzuna, diğerini eline aldıktan sonra o gerilimi az da olsa yitti. Dikkati yola ve gidişe yöneldi.

İçinde bulunduğu hayatın sözcüklerinin anlamını yitirdiği, tuhafıklarına olan bir geçmiş geride bırakıyordu. Başlangıçta zorla da olsa bir zorunluluktan yaşanan bağlanma olayı, ondan sonraki gerilimler fazlasıyla yormuş çıkmazlara sürüklemişti. Bundan sonrasının kendine uygun olup olmadığını kestiremeye de bir niyetle yola çıkışı tedirginliğini azaltıyordu ama heyecanını da arttırıyordu. İçinde düğümlenen sözcüklerin giderek bir azaba dönüştüğü günlerdi onlar. Günleri kararıyor, bir cehenneme dönüşüyordu. Attığı her adımı uçurumaydı. Neredeyse hayatın anlamsızlığı bile söz konusuuydu. Konuşmak yerine içine atmıştı. İnsanı boğan günler şimdilik geride kalmıştı. Çocukluktan beri içinde bulunduğu inanç duygusu onu uçurumlardan geri çeviriyordu. Birkaç kez gelgitler yaşamıştı. Yaşadıkları fazlasıyla yoruyor, hayatı anlamsızlaştırıyordu bazan.

Anneannesinin dizinin dibinde dinlediği masallar, meseller, öğütler, yaşanabilen olumsuzluklara karşı sabırla direnmesi kendisine güç katıyordu. Lise eğitimini almış bir kız için anlatılanlar abartılı olsa da gerçekmiş gibi kulak veriyordu. Kimi zaman kendinden geçiyordu. Korku ile yakarış arasında hayatın umudu onda daha ağır basıyordu. Korku zaman zaman onu ürpertse de bir uyarı olarak düşünüyordu. Üniversite sınavında bölüm tercihinde felsefe, edebiyat ve ilahiyat arasında gidip gelmişti, tercihte de zorlanmıştı. Her bir alanı çok istemesine rağmen nedense felsefeye yönelmişti. Sonuçlar gelince diğer alanlar onda ukde olarak kalmıştı. Felsefenin ağırlık kazanmasında felsefe hocasının dikkat çekici üslubu, tarzı ve yaklaşımı mıydı onu etkileyen? Yaşadığı çatışmaların artan sorun ve sorularla savaşıma duygusu muydu? Onu kendine yakın bulması, aralarındaki dil bağı mıydı? Giderek artan sorunların üstesinden gelme, sorularla boğuşması mı hoşuna gidiyordu? Sorular yumağına kendince çözümler getirme düşüncesi miydi?

Yaşananlardan sonra yeni ve çetrefilli bir hayata mı yöneliyordu?

Felsefe denilince bir tatsızlık olmuş soğuk bir dalga esmişti ailede. Amcası: “Senin niyetin tırlatmak mı, kafayı yemek mi?” demiş biraz da sert bir çıkışta bulunmuştu. Oysa amcasını seviyordu. Zamanında onun kütüphanesinden edebiyat ve düşünce ağırlıklı kitaplarını aşırıyordu. İyi ki de öyle yapmıştı, 1980 darbesinde kitapların çoğu banyo sobasına, ateşe atılmıştı. Onlardan kurtardıklarını evine götürmüştü, neredeyse tamamını okumuştutu. Onun bu tutkusu sınavlarda başarılı olmasını sağlamıştı. Dünyasının şekillenmesinden bu eserlerin katkısı vardı. Ama amcasının bu yaklaşımına içerlemişti. Ondandır böyle bir çıkış beklemiyordu. Amcasının kararlılığı ve inadı bilindiğinden çok da üstelenmemişti. En çok da babası ona destek veriyordu. Bu, ona güç veriyordu.

O bir tercihte bulunmuş bir yolun yolcusuydu artık. Kendi okunu yaya yerleştirmiş, gücü yettiğince germiş, hedefine atmıştı. Okunun ucundaki temren titreteye vınlaya hedefe doğru hızlanmıştı. Onun sapındaki bir tütün titreşimi ve sallanışı gibi bir sallantı içinde olsa da hızını almış gidiyordu, o da amacına ulaşıyordu. Şimdi o okunun peşinden gidiyordu. Gelgitlerini çok da umursamıyordu.

Büyük kent yoğunluğu, büyüklüğü ve duygusu onu düşündürmüyor değildi. Ne olursa olsun bir başlangıç yapmıştı. Çevresini de alıştırmıştı. Yaşadıklarından kurtulması için de bu bir zorunluluk olmuştu.

Anadolu’da varlıklı olmayan ailelere giderek güven gelmiş, kız çocuklarını okutuyorlardı.

Önceleri toprak sahipleri, hatırı sayılır esnaf daha çok erkek çocuklarını okutmuşlardı. Çoğunluğu sol düşünceye kapılmış sosyalist ve komünist hatta Tanrı tanımaz olmuştu. Bunda da bir çarpıklık vardı ama ne olduğu çok da kestirilemiyordu. Bu, orta hâlli insanların çocuklarını okutma düşüncesini olumsuz etkilemişti.

Felsefe sosyal alanda en az tercih edileniydi. Ondandır ürkü-

lüyordu çünkü o alan en tehlikeli olanıydı. Felsefe ve roman okuyanların tutumları, insanları genelde bu alanlara mesafeli kılıyordu. “Okuyup aklını mı oynatacaksın, dinsiz mi olacaksın?” denirdi genelde. En çok üzerinde düşünülen sorunlar bunlardı. Felsefe de roman da iyi bir izlenim bırakmamıştı. Okuyanların değişimleri, farklılıkları gözlerden kaçmıyordu.

Genç kızlara yeni bir kapı aralanmıştı artık. Belkis da bu imkânı ve fırsatı kaçırmak istemiyordu. Yaşadıkları onu daha çok zorlamış, bu yeni hayata yönlendirmişti. Bunun için de âdeta havalanmıştı.

Uzun bir süredir ruhunu törpüleyen ağırlıklar altında bunalmış, bir çıkış yolu bulamayışının ardından, o, kararlılıkla hedefine doğu hızla gidiyordu. Dilekleri yerini bulmuş istediği üniversitenin istediği bölümünü kafası karışık olsa da kazanmıştı.

Evden otogara babasının arabasıyla giderken arka koltukta, kenara sinmişti. Kimsenin yüzüne bakamıyor, sevincini içinde yaşıyor ve bastırıyordu. Hem sevinçliydi hem de hüzünlüydü. Bu tuhafliğine kendisi anlam veremese de o artık yolunun üzerindeydi. Zaman nasıl akıyordu, bildiği sokaklar mahalleler giderek gözden nasıl da yitiyordu? Otogara vardıklarında nasıl yürüdüğünün farkında bile değildi, ayakları sanki yer tutmuyor altında kayıp gidiyordu. Otobüse doğru yol alınca merdivenlerini çıkarken giysisinin hıştırtısı, yüzüne yansıyan allık, titreyen elleri, tedirginliği... bir an önce yerine oturmak için acele etmesi, kendisini uğurlamaya gelenleri unutmasının şaşkınlığı içindeydi. Bu ara zamanın nasıl geçtiğini anlayamadı. Dönüp arkasına bakıp bakmamada kararsız bile kalmıştı. Kendisini uğurlamaya gelenler gözlerden nasıl yitti farkında bile değildi. Bir şeylerden kaçıyor gibiydi. Belkis bir düş âlemindeydi, kendinde değildi, toparlanamıyordu bir türlü. Otobüse ve gideceği yöne odaklanmıştı. Her şey nasıl da kısa bir zamanda yaşanmıştı. Bunlar onun için bir rüyaydı.

Ailesine son bakışında herkes bir gölge gibiydi sonra da silindiler. O andan sonra geriye dönüp bakmayı düşünmüyor olsa da artık ok yandan çıkmış hedefine yönelmişti. Geriyi dönüş yoktu

ve olamazdı. Gidişi, bir süreliğine evinden uzaklaşsa da kurtuluşuydu. Sonuçta gene döneceği yer eviydi. Kentine en yakın bir ildeki bir üniversiteye de gidebilirdi, tercihte kararsız kalsa da eli oraya varmadı, daha uzaklara gitmeyi tercih etti. Amacı Büyük Kent'ti, hedeflediği okuluordu. Gözlerden irak olacaktı, üzerinde bir baskı duyumsamayacaktı. Asıl niyeti bu değildi ama evden uzaklaşmaya başladığı andan itibaren bu duyguya kapılıyordu. Özlemi de erken başlamıştı. Adım adım amacına ulaşıyor olsa da bir aksilik olmazsa şimdilik öyle görünüyordu. Felsefeyi seçmesi, kazanması yadırgansa da bir tek babasının ona rıza göstermiş olması moralini yükseltmişti. Ona hem güveniyor hem de bunun altından kalkacağını biliyordu. Babasının güvenini boşa çıkarmak istemiyordu. Nasılsa yaşanmışlıklar artık geride kalmıştı.

Otobüs küçük kentinden çıkmış büyük kente doğru hızla akıyordu. Uzayan ve bitmeyen bir yolun üzerindeydi. Bir yolun sonsuzluğuna girmişti. Yol, geriye doğru akarken yol şeritleri hızla eriyordu. Bitmeyen bir gidiş ile baş döndürücü bir akıştı bu. Otobüsün lastiklerinin hızı, kayışı sadece bir uğultu ve sarıntıdan ibaretti. Oturduğu yerde, başını cama dayayıp dışarı baktığında gözlerinin önünden kayan, geriye doğru giden şeylerin hızına bakmaktan âdeta yoruluyordu. Baş dönüyordu, içi bulanıyordu. Gözlerini yummasa zorlanacaktı. Bu, çok da uzun sürmedi, gözleri bir türlü uyku tutmadı. Kendisiyle dış dünya arasındaki nesne bir cam olsa da hızla geriye akıp gidiyordu, olanları izliyordu. Ağaçlar geriye kayarken tarlalar daireler çiziyordu. Baş döndürücü ve yorucu bu akışın içinde bunalıyordu.

Geriyeye akan ve giden hem bir mekân hem de zamandı.

Artık çok şey geride kalıyordu. Hep düşlerinde olan kente doğru yol alıyordu. Hem heyecanlıydı hem de kaygılı. Gideceği belli bir adresi, birlikte olacağı arkadaşları olsa da bir tedirginlik içindeydi. Evden çıkmadan her birinden farklı öğütler olmuştu. Babası: "Dikkat et, kimseye kapılma" dendiğinde söylenenlere döndü yeniden.

2.

/Anneannem beni bir daha görememe duygusuna kapılmıştı, bunu seziyordum. O yaşında uğurlamaya gelmesinin nedeni de buydu, Yaşlıydı, kendisine göre günleri sayılıydı. Bunu sık yineleyip duruyordu. Hayatı ve olacakları yaşayarak hatırlatıyordu bizlere. Doksan yaşın üzerindeydi ama dinçti.

Hayatta ne olacağı bilinmez, bunu kendisi de biliyordu. O, nice gençlerin ölümüne tanık olmuştu. Az acı çekmemişti. Uzun ömürlü olmak acıları biriktirmek demektir. Bu, onda fazlasıyla vardı. Ölüm ile yaşam onda iç içeydi. “Bana evlât acısı yaşatma Allah’ım” duasında bulunsa da en yakınından birçok kimsenin acılarını fazlasıyla yaşamıştı. Bir duası da: “Allah’ım beni elden ayaktan düşürme, ölümüm ani olsun. Kimseye yük olmayayım” der dururdu.

Annem, o anda neden öyle kaskatı kesilmişti, neden tepki vermiyordu, duygusuzdu, bunu biliyordum. O an öyle görünse de iç dünyasında hangi fırtınaların estiğini kestiriyordum. Bazan, kimi hâllerıyla kendini ele veriyordu, çocuklaşıyordu. Ona yaslandığım zamanlarım çok az olsa da farkındaydım. Yapısından mıydı, yaşanmışlıklarından mıydı bunlar? Ayrılırken, ellerine sarılıp öptüğümde ilk kez iyice dolduğunu o an fark ettim, elimi sımsıkı kavradı. Bunu belli etmemeye çalışsa da birden boşaldı, hıçkırıldı. Başımı göğsüne bastırıldı, beni bırakmadı. Onun bu ânı bende iz bıraktı. O anda soğukkanlı görünsem de bende ki karşılığını zamanla anlayacaktım. Anları birikiyordu giderek.

Ablalarımın duyguları farklıydı. Onlar benim yaptığımı göze alamamışlardı, fırsatları da olmamıştı. Ailemizde ve çevremizde okumak için kent dışına ilk çıkan bendim. Bir şeyleri yıkıp

yeni bir başlangıca gidiyordum. Daha önce de çevrede çıkanlar olmuştu. Bunlar, toprak sahipleri, varlıklı kimselerin, kimi esnafın çocuklarıydı. Kızlar ise daha çok okumuş ailelerindi. Ben yeni bir başlangıç yaparken güven duygusunu da oluştuyordum. Genç bir kadının kabuğundan çıkışını.

Babamın ise kesin ve kararlı öğütleri oldu. Benim kimi kaçamak alışkanlıklarımı biliyordu. Onun bildiklerini annem bilmiyordu, bilse de ilgilenmiyordu. O sanki beni annemden koruyordu. “Kimsenin bir çayına bile tamah etme. Başka şeylere de. Alışkanlıkların var biliyorum...” Bunu söylerken gözlerimi kaçırdım babamdan, yüzümü ateş bastı. O da gözlerini benden kaçırdı, daha çok utanmayayım diye. “Kendi paran var ise alacaklarını al. Yoksa sabret, benden iste, sana para gönderirim. Onun bu çıkışı bana daha çok güç vermişti. Ona daha sıkı sarılmıştım, o da beni sınırsız kavramıştı./

3.

Hızla akan bir hayatın içinden yeni bir hayata yoğunlaşırken duygularımı bastırmaya gayret ediyordum. Gözlerimi dışarıya çevirmek en iyisiydi. Bununla hem kendimden kaçırıyordum hem de o an başka bir şey düşünmek istemiyordum. Etkisi altında kaldığım uğultu sanki beni boğuyordu. Kulağım seslerdeydi. Otobüs hızının uğultusu, camların boşluklarından rüzgârın fısıltısında ve otobüsün sarsıntısında. Dış nesnelere akışıyla birleşince içimde bir bulantı oluyordu. Her şey birbirine karışıyordu. Gözlerimi yumsam da bu, pek kâr etmiyordu.

Yol alıp ilerledikçe otobüsün içini ağır bir koku basıyordu. Muavin koridora koku püskürttü. Bu, diğer kokularla daha ağır bir hâle geldi. Arkamda oturan bir çift, otobüse bindiklerinden beri sürekli konuşuyorlardı, kıpır kıpır deviniyorlardı. Hareket ettiklerinde koltuğuma yaslanınca sarsılıyordum. Dönüp geriye bile bakamıyordum. İlk kez birlikte yolculuk yaptığım bu insanlara karşı bir tepki veremezdim. Kimin nesi olduklarını bilmiyordum.

Gün ve zaman anbean geriye, öte yandan gün ve zaman geleceğe akıyordu. Birbirine ters orantılıydı. Biri geçmişe biri geleceğeydi. Biri erirken diğeri peşi sıra gidiyordu. Bir şeyler tükeniyor bir şeyler de hayatıma ekleniyordu. Otobüsün bitmeyen uğultusu, zaman zaman sarsıntıları otobüstekileri bir beşik gibi sallıyordu. Uzun otobüs yolculuğu kent içi belediye otobüs yolculuklarına benzemiyordu. Kimse kimseyle muhatap olmazdı. Burada başkalarıyla birlikte sürecek olan uzun yolculuk farklıydı. Bu da benim için hayatın yeni bir başlangıcıydı. Herkes kendini yolculuğun ritmine kaptırmış, başlarını arkaya yaslamış,

gözlerini yummuş uyumaya çalışıyordu. Herkesin dünyası farklıydı ve kendineydi. Yaptığım tek şey istemeyerek de olsa seslere kulak vermektir. Yol alındıkça konuşmalar, içerideki ses ve uğultular giderek azaldı.

Gün batımına henüz vardı, güneşin keskinliği azalıyordu. Geriye akıp gidenleri gün ile birlikte yitirmiş gibiydim. Kilometrelerce uzaklaştığım kentim, ailem, anneannem giderek silikleşiyordu. Sanki onların simalarını unuttuyordum.

Belirsizlik akşamın kızzılığıyla bir anlık hoş duygu bıraksa da karanlığa doğru bir gidiş vardı, ben de bunun içindeydim. Bu araçta hepimiz birlikte geceye ve Batı'ya doğru akıyorduk.

Tünellere girerken mağaralara girer gibiydik. Gün içinde birden bir karanlığa giriliyor ve birden de gün ışığına çıkılıyordu. Kısa süren anlık rüyalar gibiydi bunlar. İnsanı ürküten mağaralardan çok farklıydı. Onlarda derin bir sessizlik ve bir bilinmezlik vardı. Orada attığım her adımın belirsizliği heyecanlandırıyordu. Geride kalan kentimin dağlarını şimdiden özleyeceğim mi tuttu, öylesine mi aklıma geldi? Çocukluğumdan ve gençlik yıllarımdan beri zaman zaman kaçıp sığındığım mahalleimize yakın mağaralar... Hem bir ürkü hem de bir utku içindeydim. Bir hayattan kopuyor yeni bir hayata yol alıyordum. Gidişimin tuhaflığı şaşkınlığımı ve heyecanımı arttırıyordu. O an hiçbir şeyi tanımlayamıyordum. Sadece bir belirsizliğin içinde olduğumu düşünüyordum. Bir ara kulağıma çalınan derin bir iz bırakan sonra da yiten bir sesle "dağım" demiştim. Bu, geçmişime bir özlem miydi, geleceğe bir çağrı mıydı? Kendimi fark ettiğimden beri soruların sarmalından oldum olası kurtulamıyordum. Her soru beni bir başka alana ve yeni bir zamana sürüklüyordu. Bazan onlarla yoğrulurken içinden de çıkamıyordum. Dağ ve sığınak çağırışım yapıyordu bende. Bir dayanak, sığınılacak bir yer arayışıydı bu. Peygamber yalnızlığı ve sadeliğindeki gibiydi bu hayat da. Kız olmasam kentten kaçıp karşı dağların koyaklarına sığınmayı hep düşlerdim. Yalnızlığımı ve özgürlüğümü kanıtlamayı istiyordum. Evimden ve kentimden kaçış duygularımın ağır basmasının bir nedeni de bu muydu? Anneannemin

anlattıklarının, sonradan okuduklarımın etkisi miydi beni bu duygulara götüren, beni benden kaçırın? Beni en çok da duygulandıran bu an ve bu duygu muydu? İnsanı kendine getiren bir yalnızlık düşünün içindeyim. Yeni ve ilk yolculuğumda geride bıraktığım ve giderek koptuğum bir dünya belirsizliğe bürünürken, geleceğin belirsizliği beni tedirgin de ediyordu. Ne olursa olsun kendime, bilinmeyen yeni mağarama yol alıyordum. Küçük kentimden, doğasından, dağ düşümden benim için bir kapana dönüşen evimden uzaklaşırken büyük kentin bilinmezliğine gittiğimin farkındaydım. Bir belirsizlikten bir bilinmezliğe doğru yol alıyordum. Artık dağ düşümden ve özlemimden şimdilik, hüznle uzaklaşıyordum.

Dağ, yol düşü ile birbirine karışıyordu. Gözlerim kapanırken bir uğultu beni tutsak ediyordu. Yavaş yavaş bir şeyler silinirken cama dayalı başım önüme düşüyordu aniden.

4.

/Dağım
Mağaram
Yaslandığım
Sığınağım

“Bana mağarayı anlat” dedi, neyi anlatacaktım ki. Yolculuğumun bir başlangıç yeri. Konaklandığım ve düşündüğüm. Burası Hıra'nın ruhunu taşıyor. Öyle düşünüyorum, anımsatması bile yeter neden. Sevgili'nin yanı başında. Ayağımı bir deliğe yaslamam gerekir mi bilmem. Öyle bir duygu yoğunluğu var üzerimde. Eteğimi topladım. Büyük cesaret. Alıştım buraya, aralıklarla da olsa gelmem yeterliydi. Ama... Bunun çokça aması var. Yeni bir başlangıç yapmama neden. Kendimi bilmemi ve anlamamı sağladı. Derin bir sessizlik bana çok şey öğretti. Kayaların arasından gelen bir fısıltı gibi.

Gizler dünyası
Vahşilik ve korku
Dinlenme ve kendini bulma
Korku ve ürkü ve hayret
Sesine ve soluğuna tanık olma
Bir yılan tıslıtısı

Bir güvercin bakışı, kuğuması ve kanat çırpması. Kanatlarınken bir telek, kavisler çizerek düştü hemen önüme. Aldım, saçlarımın arasına sıkıştırdım.

Ayak izlerimin son durađı
Teslimiyet ve sığınma
Bir duygu yoğunluğu
Ses sesi ünler de peşinden gidilir
Sonsuzluđa açılan kapı
Ve sonsuz bir uzam
Sesi olmayan örümcek dokusu
Ağların tozları zamana bağlı

Dağ dağ olsa da mağaraları ve koyakları var. İnsanı perdeleyen ve dişilik onda görkeminin içinde farklılıklar barındırır. Ben dağımı da mağaramı da bulmuşken. Bu bir veda mıdır, bir son geliş mi, bir hüznün mü? Hemen her şeyi benim için. Onun derinliğini içimde taşıyarak gidiyorum buradan.

Susuyorum
Susma
İçime konuşuyorum
Şiir olur taşarsın
Diyalođum kendime
Kuşlara ve böceklerle
Toprađa ve sessizliğe
Yalnızlığa
Kaderin hep bu mu
Ne zaman olmadı ki
Düş yaşama zamanı
Bir düş de bana kalsın
Herkesin düşü kendine
Bencillik sana uzak
Ben kendime de uzađım
Benim beni anlayacađım güne ve zamana
Yaslanılan biri var orada iki kişiden biri
O ben deđilim
Ben de o deđilim
Acılar gözyaşını süzdürür ve belli edilmez

Hayat sende hep yarım mıdır
Ne zaman fark ettin bunu

...

Yolculuk yeni zamana
Yeni zaman ne zaman
İlk adım ve ilk başlangıç/

Ayrılığında beni en çok da düşündüren anneannemin bende somutlaşan ve unutulamayan son karesiydi. Beni en çok da bu duygu etkiledi, belliğimde yer etti. Şimdilik onu canlı tutuyorum içimde. Yaşatabilirim ne iyi. Ona tutunmalıyım en azından. Kanepesinde otururken başımı dizlerinin üstüne koyuşum, saçlarımın okşanışı, bazan parmaklarını bastırışı... Sevgisi parmaklarından ruhuma siniyordu. Sevgi onun ruhunun derinliklerinden akıyor her zaman. Şimdi bu daha da belirginleşti. Ayrılık hüznü kendini iyice belli etti.

Anneannemle son ayrılığın etkisini azaltmak, onu anımsamak için kaşla göz arasında hemen yanı başında, elinin altında olan duvardaki kilitli dolaptan, elinden düşürmediği bir kitabını, fark ettirmeden çantamın gözüne sıkıştırmıştım. Gözlerim onun üzerindeydi. Çok şükür ki fark etmemişti. İstesem, belki de vermeyecekti. Bunu göze alamadım. Habersiz aldığım için de içimde bir burukluk var. Onu yitirdiği için kim bilir ne kadar da üzülecek. Onun gönlünü almayı bilirim. Bilirim de böyle olmamalıydı. Gel-gitler beni daha çok etkiledi şu ayrılık hüznüyle birlikte. Kitabın ve içeriğinin ne olduğu çok da önemli değildi benim için. Ondandır değerli bir nesneyi yanıma almış olmam önemliydi. Onu yanımda götürüyordum. Çantama attım onu, fark edilmesin diye bastırdım. Evden ayrıldıktan sonra da o değerli nesneyi sıkı bastırdım. Otobüste çantamı üst rafa koymadan dizlerimin üzerinde sıkı kavradım, bunu bundan sonra sürekli yanımda taşıyacaktım.

Anneannem sığınacağımı benim. Aklıma geldikçe, özlem duydukça, bunaldıkça ya da kimseye bir şey söylemeden evden çıkar onun yanına giderdim. Ortadan kaybolduğum için de evde

azarlanırdım çoğu zaman. Onun anlattığı masalları, meselleri, nükteli sözleri yeniden duymak istediğimden mi, onun yanında kendimi farklı bulduğumdan mı bunu yapıyordum? Bıkmadan anlattıklarıydı bunlar, her anlatış bana gene de anlamlı gelirdi. Dışarıdan bakan biri gibi olanları yorumluyor, renk katıyordu. Kimi zaman anlattıkları da yorumları da farklı olabiliyordu. Onun bir hayal dünyası vardı. Her anlatış yeni bir yaşayıştı. Anlattıkça kimi zaman hüzünlenir, kimi zaman yüz ifadesi değişir mutlu bir hâl alırdı. Kimi zaman kaşlarını çatar, kimi zaman o yüz ifadesi gider daha sevimlileşirdi.

Ne anlatırsa anlatsın söylenenlerin hemen hepsi benim için anlamlıydı. Daraldığım zamanlarda ona koşardım, onda kendimi bulur daha bir ferahlardım. Onun anlattığı birçok meseli vardı ama beni en çok etkileyen Süleyman ile Belkıs'inkiydi. Ballandıranarak anlatırdı. Kimi zaman hayal dünyasını zorlar kendine göre yakıştırmalarda bulunurdu. Bu, benim de hoşuma giderdi. Anlattığı geçmiş zamanın değil bugünün insanıydı. Buna da şaşardım çoğu zaman. O kadar içtendi ki anlattıkları, sanki birlikte yaşıyor gibiydik. Kimi zaman, yoksa kendini mi anlatıyor, kendinden mi katıyor diye düşünmüyor değildim.

Bunları anlattığında lise son sınıf öğrencisiydim. Birçok şeyi biliyor ve kavırıyordum. Duygularımın yoğun olduğu zamanlardı da. Anlatılanların önemini çok sonraları anladım. Zaman kırılmasıyla zaman zaman geriye dönüşlerde bulunurken belleğimdekileri canlı tutmaya bakardım, yeniden yaşardım. İnsanın hayatında unutulmayan kimi anları olur. Onlar derin izler bırakır. Benim unutulmaz anlarımdı bunlar. Ayrıntılarına kadar hiçbirini unutmadım. İsrarlı oluşundan mı, içten ve sevgiyle anlatışından mı, âdeta yaşamasından mıydı, neydi bilmiyorum.

Zaman hızlı akıyor, sorunlar iç içe geçiyor, kimi şeyler kalıcı etki bırakırken kimileri zamanla göz ardı oluyor. Anlattıkları çantama attığım kitaptan mıydı, yoksa bir başkası mıydı bilmiyordum. Kuvvetli bir belleği vardı. Geçmişe ait ne çok şey biliyor ve anımsıyordu. Kitabın içeriği ne olursa olsun onu yanımda götürmemle anneannemi yanıma almış gibi oluyordum. Yal-